

Sygn. akt: I C 26/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 6 lipca 2018 r.

Sąd Rejonowy w Giżycku I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSR Marek Makowczenko
Protokolant:	starszy sekretarz sądowy Urszula Młynarczyk

po rozpoznaniu w dniu 25 czerwca 2018 r. w Giżycku na rozprawie

sprawy z powództwa E. D.

przeciwko T. O. (1)

o wydanie

1. Nakazuje pozwanemu T. O. (1) wydanie powodowi E. D. jachtu N. 20 o nr rej. (...) - (...) z zamontowanym koszem dziobowym, trapek dziobowym („kaczym dziobem”), dwoma koszami rufowymi, bramką do składania masztu, podporą masztu, drabinką kąpielową, akumulatorem A. (100Ah), masztem wraz z kompletnym olinowaniem stałym i ruchomym, panelami fotowoltaicznymi (zamontowane na jachcie ((...)), sztorcklapą, kluczami zamka sztorcklapy , przyczepką samochodową N. N610 nr rej. (...), nr ramy (...) za jednoczesną zapłatą przez powoda pozwanemu kwoty 15.000zł.
2. Oddała powództwo w pozostałym zakresie.
3. Zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 625zł (sześćset dwadzieścia pięć zł 00/100) tytułem zwrotu połowy opłaty.
4. Pozostałe koszty procesu pomiędzy stronami wzajemnie znosi.

SSR Marek Makowczenko

Sygn. akt I C 26/18

UZASADNIENIE

Powód E. D. wniósł pozew o nakazanie pozwanemu T. O. (1) wydania powodowi jachtu N. 20 o nr rej. (...) - (...), z zamontowanym koszem dziobowym, trapek dziobowym („kaczym dziobem”), dwoma koszami rufowymi, bramką do składania masztu, podporą masztu, drabinką kąpielową, akumulatorem A. (100 Ah), masztem wraz z kompletnym olinowaniem stałym i ruchomym, panelami fotowoltaicznymi, sztorcklapą, kluczami do zamka sztorcklapy oraz przyczepą samochodową N. N 610 nr rej. (...), nr ramy (...), po zapłaceniu pozwanemu w chwili wydania jachtu sumy 4.788 zł bez pobierania przez pozwanego jakichkolwiek opłat z tytułu przetrzymania jachtu. Nadto domagał się zasądzenia od pozwanego na swoją rzecz kosztów procesu.

W uzasadnieniu pozwu powód podał, iż strony łączyła ustna umowa, której przedmiotem był remont jachtu. Pomimo, iż prace remontowe miały zostać wykonane do dnia 01.05.2016 r. pozwany do chwili wniesienia pozwu nie wydał jachtu. Powód podał, iż godzi się na zapłatę tytułem wynagrodzenia za wykonany remont kwoty 14.788 zł, która jednak powinna zostać obniżona o kwotę 10.000 zł z uwagi na znaczne opóźnienie w spełnieniu świadczenia i poniesioną z tego tytułu przez powoda szkodę majątkową. Jednocześnie cena powinna być niższa o podatek VAT.

Pozwany T. O. (1) w odpowiedzi na pozew wniósł o oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie od powoda na swoją rzecz kosztów procesu według norm przepisanych. Pozwany przyznał, iż zawarł z powodem umowę o remont jachtu, który do chwili obecnej nie został powodowi wydany z uwagi na nieuiszczenie przez niego całkowitych kosztów remontu wynoszących 18.788,24 zł. Twierdził, iż remont wydłużył się ze względu na zachowanie powoda – późne dostarczenie zaliczki oraz niezbędnych materiałów, zmiany zakresu prac oraz wadliwie przygotowany przez powoda projekt rozproszczenia kabli. Zdaniem pozwanego żądanie wydania jachtu będzie zasadne dopiero w momencie uiszczenia przez powoda kwoty 18.189,24 zł. W toku rozprawy w dniu 16 marca 2018 r. oświadczył, iż oczekuje porozumienia z powodem i zaproponował kwotę nie mniejszą, niż 15.000 zł.

Sąd ustalił, co następuje:

W dniu 2 marca 2016 r. powód E. D. nabył jacht N., nr rej. (...) wyprodukowany z 1985 r. za kwotę 4.500 zł wraz z przyczepą samochodową marki N. (...), nr rej. (...) za kwotę 2.000 zł.

(**dowód** : umowa sprzedaży jachtu – k. 40, umowa sprzedaży przyczepy – k. 38)

Stan techniczny jachtu był zły. Na mocy ustnej umowy powód zlecił wykonanie remontu przedmiotowego jachtu pozwanemu T. O. (1) prowadzącemu działalność gospodarczą w zakresie naprawy i konserwacji statków i łodzi. Jacht wraz z przyczepką samochodową został pozwanemu przekazany w połowie marca 2016 r.

(**okoliczności bezsporne**)

Pierwotnie remont obejmować miał malowanie jachtu. Strony ustaliły, iż przed rozpoczęciem prac konieczne będzie wpłacenie zaliczki, zaś jako termin wydania wyremontowanej łodzi ustalono początkowo maj 2016 r. Zaliczka została uiszczona przez powoda we wrześniu 2016 r. w kwocie 5.000 zł.

W toku prac zakres remontu ulegał modyfikacji. Ostatecznie ustalono, iż zostanie przeprowadzony generalny remont jachtu obejmujący malowanie i remont jachtu zewnątrz i wewnątrz łącznie z elektryką. Część materiałów dostarczał powód.

(**dowód** : korespondencja elektroniczna – k. 56-58, przesłuchanie powoda, pozwanego – k. 113, zeznania świadkówna M. S. – k. 113, P. W. – k. 113, stenogram z rozmowy – k. 82-90)

W 2017 r. pozwany rozpoczął wykonywanie działalności gospodarczej w formie spółki cywilnej. Kompleksowy remont jachtu został zakończony w listopadzie 2017 r. W dniu 12 grudnia 2017 r. wspólnicy spółki cywilnej (...) T. J., W. C., T. O. wystawili fakturę VAT nr (...) za wykonanie remontu jachtu N. opiewającą na kwotę 18.189,24 zł po uwzględnieniu wpłaconej zaliczki w kwocie 5.000 zł.

(**dowód** : faktura VAT nr (...) z załącznikiem – k. 29-30, zeznania świadka G. M. – k. 113)

Powód zakwestionował wysokość naliczonych przez pozwanego kosztów wskazując na nieterminowość w wykonaniu usługi i poniesione z tego tytułu straty.

(**dowód** : pismo z 13.12.2017 r. z potwierdzeniem odbioru – k. 10-12, pismo z 27.11.2017 r. – k. 13-28, stenogram z rozmów powoda z pozwanym – k. 75-81)

Między stronami nie doszło ani do odbioru w/w jachtu, ani do zapłaty wynagrodzenia za wykonane prace remontowe.

(*okoliczność bezsporna*)

Sąd zważył, co następuje:

Zgłoszone w sprawie roszczenie nie mogło podlegać uwzględnieniu w całości.

W sprawie bezspornym było, iż powodowi przysługuje prawo własności jachtu wraz z przyczepką samochodową, co wykazał niebudzącymi wątpliwość co do ich treści umowami sprzedaży z dnia 02.03.2016 r. Okolicznością bezsporną w niniejszej sprawie był także fakt zawarcia przez strony ustnej umowy w przedmiocie wykonania remontu jachtu. Sporny był szczegółowy zakres prac oraz przyczyny opóźnienia się w wykonaniu umowy, jednak nie były one istotne dla rozstrzygnięcia przedmiotowej sprawy w kształcie zgłoszonym przez powoda. Istota rozstrzygnięcia w sprawie sprowadzała się bowiem do oceny zgłoszonego przez pozwanego zarzutu zatrzymania rzeczy. Pozwany po dokonaniu remontu jachtu, na podstawie art. 488 § 2 k.c. powstrzymał się z jego wydaniem, do czasu zapłaty przez powoda wynagrodzenia wynikającego w wystawionej faktury VAT.

Na wstępie należy jednak wskazać, iż zgłoszone w sprawie roszczenie powód oparł na treści art. 222 § 1 k.c., zgodnie z którym właściciel może żądać od osoby, która włada faktycznie jego rzeczą, ażeby rzecz została mu wydana, chyba że osobie tej przysługuje skuteczne względem właściciela uprawnienie do władania rzeczą. Roszczenie windykacyjne służy właścicielowi przeciwko osobie, która rzeczą faktycznie włada, a jego uwzględnienie uzależnione jest od wykazania przez powoda statusu właściciela (współwłaściciela), faktu, że nie włada on (sam lub przez inną osobę) swoją rzeczą oraz faktu, że rzeczą faktycznie włada pozwany, który jest do tego nieuprawniony. Roszczenie windykacyjne przysługuje zatem nieposiadającemu właścicielowi przeciwko posiadającemu niewłaścicielowi. W wytoczonej na podstawie art. 222 § 1 k.c. sprawie o wydanie ruchomości powód powinien udowodnić, że jest jej właścicielem, a prawo to narusza pozwany, któremu przeciwko właścicielowi nie przysługuje żaden skuteczny tytuł do władania ruchomością.

Jak wskazano wyżej w sprawie nie budziło wątpliwości, iż powodowi przysługuje prawo własności jachtu i przyczepki samochodowej, które do chwili obecnej pozostają w wyłącznym posiadaniu pozwanego. Roszczenie windykacyjne zgłoszone w sprawie jest zatem uzasadnione co do zasady. Strona pozwana podniosła jednak w sprawie zarzut hamujący w postaci prawa zatrzymania przedmiotu umowy o dzieło. W ustalonych w sprawie okolicznościach pozwany powstrzymał się ze spełnieniem świadczenia z umowy o dzieło do chwili spełnienia świadczenia wzajemnego (tj. uiszczenia wynagrodzenia), co odpowiada instytucji uregulowanej w art. 488 § 2 k.c., zgodnie z którym jeżeli świadczenia wzajemne powinny być spełnione jednocześnie, każda ze stron może powstrzymać się ze spełnieniem świadczenia, dopóki druga strona nie zaoferuje świadczenia wzajemnego. Zarzut ten pozwany podniósł przeciwko właścicielowi jachtu będącemu stroną umowy.

Sąd uznał podniesiony zarzut zatrzymania za zasadny. W relacjach stron zapłata miała nastąpić jednocześnie z oddaniem jachtu. Brak było bowiem odrębnych ustaleń, zgodnie zaś z treścią art. 642 § 1 k.c. w braku odmiennej umowy przyjmującemu zamówienie należy się wynagrodzenie w chwili oddania dzieła. Strony były zgodne, iż wynagrodzenie za wykonany remont przewyższało wpłaconą zaliczkę w kwocie 5.000 zł. Z dowodów przeprowadzonych w sprawie wynika, iż powód nie uiszczył pozostałej części wynagrodzenia, co przyznał w toku przesłuchania na rozprawie w dniu 28 maja 2018 r. (k. 113). W tym stanie rzeczy, zdaniem Sądu, pozwany mógł powstrzymać się z wydaniem jachtu na zasadzie art. 488 § 2 k.c. Umowa o dzieło łącząca strony jest umową wzajemną i świadczenia co do zasady powinny być spełnione jednocześnie. Pozwany zobowiązany był do remontu jachtu i oddania go powodowi, natomiast świadczeniem wzajemnym powoda było odebranie dzieła i zapłata wynagrodzenia. Powód po zgłoszeniu mu gotowości do oddania jachtu nie dokonał zapłaty wynagrodzenia, co aktualizowało uprawnienie z art. 488 § 2 k.c.

Sporna w sprawie była wysokość wynagrodzenia należnego za wykonaną pracę. Powód co do zasady nie kwestionował sporządzonego przez pozwanego kosztorysu stanowiącego załącznik do faktury VAT nr (...) (k. 29) – tak w zakresie zakresu przeprowadzonych prac, jak i ich wyceny. Powyższe okoliczności potwierdzają także niekwestionowane

zeznania słuchanych w sprawie jako świadków pracowników pozwanego: G. M., M. S. i P. W. (k. 113), którzy zgodnie opisali zakres wykonywanych prac, a którym Sąd dał wiarę w całości. Powód podniósł natomiast, iż wynagrodzenie winno ulec obniżeniu z uwagi na opóźnienie oraz poniesioną przez niego z tego tytułu szkodę oraz nie powinno zawierać podatku VAT.

Przede wszystkim należy wskazać na początku, że obowiązek zapłaty podatku VAT wynika z obowiązujących przepisów podatkowych i nie może być przedmiotem umowy samych stron.

W ocenie Sądu pozostałe zarzuty potrącenia także nie mogły podlegać uwzględnieniu w jakiegokolwiek części z uwagi na niewykazanie przez powoda faktu poniesienia szkody majątkowej. W pierwszej kolejności powód nie wykazał, iż opłata w kwocie 1.000 zł uiszczona w dniu 13 lutego 2017 r. za postój w porcie w sezonie letnim 2017 r. dotyczy łodzi objętej pozwem. Powyższe nie wynika z dowodu wpłaty (k. 35), a także budzi wątpliwości w świetle zasad doświadczenia życiowego oraz podnoszonego przez powoda znacznego opóźnienia w wykonaniu remontu łodzi i wolnego tempa prac. Nie mógł także podlegać uwzględnieniu zarzut potrącenia wierzytelności w kwocie 3.000 zł z tytułu utraconych korzyści w postaci możliwości pływania własnym jachtem w sezonie 2016 i 2017. Sąd miał w tym zakresie na uwadze, iż powód nie wskazał jakichkolwiek podstaw obliczenia wskazanej kwoty, zaś odszkodowanie z tytułu niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania ogranicza się wyłącznie do szkody majątkowej – tj. uszczerbku w majątku powoda. Wskazać także należy, że nie wykazano aby pozwany pozostawał w zwłoce z wykonaniem umowy z uwagi na chociażby zwiększenie zakresu prac. Podobnie nie mogły zasługiwać na uwzględnienie twierdzenia powoda o poniesionej stracie w kwocie 6.000 zł. Wskazać należy, że w razie dochodzenia naprawienia szkody w postaci utraconych korzyści, utrata korzyści musi być przez żądającego odszkodowania wykazana z tak dużym prawdopodobieństwem, że praktycznie w świetle doświadczenia życiowego można przyjąć, że utrata korzyści rzeczywiście miała miejsce. Zdaniem Sądu w okolicznościach niniejszej sprawy powód nie wykazał w sposób graniczący z pewnością, że uzyskałby korzyść majątkową w kwocie 6.000 zł z tytułu wynajmu łodzi w sezonie 2016 i 2017. Sąd miał na uwadze, iż przed sezonem letnim 2016 r. świadek W. N. wiedział, że jacht jest remontowany, a prace posuwają się powoli, co wynika z jego zeznań złożonych na rozprawie w dniu 28 maja 2018 r. (k. 113). Powód nie wykazał przy tym by istotnie zostały podjęte czynności faktyczne zmierzające do zawarcia umowy najmu jachtu za kwotę 6.000 zł.

W tych okolicznościach jako podstawę ustalenia wynagrodzenia Sąd przyjął kwoty wynikające z faktury VAT z dnia 12 grudnia 2017 r. wraz z załącznikiem w postaci kosztorysu prac (k. 29-30) oraz twierdzeń pozwanego, iż godzi się na ustalenie wynagrodzenia na kwotę nie mniejszą, niż 15.000 zł (protokół z rozprawy z dnia 16 marca 2018 r. – k. 98).

Zarzut zatrzymania z art. 488 § 2 k.c. ma charakter procesowy obronny i wywołuje taki skutek, że w razie jego zasadności wydanie rzeczy winno nastąpić za jednoczesnym zwrotem oznaczonego wynagrodzenia. Z uwagi na powyższe na podstawie art. 222 § 1 k.c., należało nakazać pozwanemu wydać powodowi jacht wraz z przyczepką samochodową będące przedmiotem postępowania za jednoczesną zapłatą przez powoda pozwanemu kwoty 15.000 zł.

Mając na uwadze, iż pozwany nie wykazał cesji wierzytelności na rzecz wspólników spółki cywilnej (...) s.c. (...). J., W. C., T. O. Sąd orzekł o obowiązku uiszczenia wskazanej kwoty na rzecz pozwanego, z którym powoda łączyła umowa w przedmiocie wykonania remontu jachtu.

Z tych względów na podstawie art. 222 § 1 k.c. i art. 488 § 1 i 2 k.c. orzekł jak w punkcie pierwszym sentencji wyroku, zaś w pozostałym zakresie oddalił powództwo z uwagi na skutecznie podniesiony przez pozwanego zarzut zatrzymania.

Rozstrzygnięcie o kosztach procesu wydane zostało na podstawie art. 100 k.p.c., przy przyjęciu, że roszczenie zostało uwzględnione w części. Zdaniem Sądu zasadnym było zatem obciążenie stron w równej części opłatą sądową od pozwu, którą powód poniósł w kwocie 1.250 zł, zaś pozostałe koszty procesu pomiędzy stronami zostały wzajemnie zniesione.